

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Csütörtök
1924 május 1.

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
1000
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetési ára: havonta 25000 korona, külföldre 50000 korona.

Debreczen,
XXII. évf. 100. szám.

A telepek vize

Egy ital víz nem tulságosan nagy kívánság egy Basahalmon belül született debreceni polgártól, sőt egy ital vizet kívánni joga van minden idegennek. Egy pohár vizet meg sem illik köszönni, nem is szabad megköszönni magyar szokás szerint s így a telepek lakóinak sem muszáj megköszönni azt az ital vizet, amelyet a debreceni közgyűlés mai határozata ad nekik 130 millió koronás áron. Aki a közterhek viselésében részes, aki viseli azokat a terheket, a melyeket 96000 hold föld boldog birtokosának, Debrecen városnak lakosságára ró a városi mai rendszere, annak azonban még ezen felül is van oka arra, hogy ne köszönje meg az ital vizet. Hiszen a város minden polgárának, adó — „alanyának” joga van arra, hogy ugyanazokat az előnyöket élvezze, amelyeket a többi polgár élvez, joga van például ahoz, hogy legyen jó ivóvíze és joga van ahoz, hogy a magyar alföld kelles közepén, mértföldekre folyóvizektől, ne öntes ki árvíz az ágyából, házából. És ha a város az egyik kezével adott ivóvizet, a másik kezével pedig megtagadja a telepek lakóitól az árvízmentesítést, a vízlevezető csatornák rendbehozását, a telepeknek teljes joguk van a zugolódásra, — amíg nem orvosolják jogos sérelmeiket.

Szociális szempontokról sokat beszélnek most a debreceni városházán is, de eddig csupán a szociális szölamokat hallottuk, a szociális tetteket még nem hallottuk. Ebbe a gazdálkodási rendszerbe illő ugyan a mai határozat, de nem emberes és nem méltóságos. Hiszen nyilvánvaló, hogy a levegő, a víz, az élet és vagyonbiztonság megadása, az elemi csapásoktól mentesítés a köz kötelessége s így a debreceni törvényhatósági közgyűlésének is meg kell fontolnia még egyszer a dolgot és miután megadta a telepeknek az innivaló vizet, el kell vennie a fejük felől a vízi veszedelmet is. Nincsen érv, amely helytálló volna az ellen, így nem helytálló az sem, amely ma döntőként szerepelt, hogy a telepesek a város tiltakozása ellenére építkeztek a telepek helyére. Miért nem akadályozta meg őket a város az építkezésben, miért nem lépett fel a telepítések ellen, a jogai adta eszközök teljes igénybevételével? Ha pedig már egyszer sem lépett fel, ha nem vett igénybe a telepítések megállítására minden eszközt, nincs semmi ok, amely elfogadhatóvá tenne egy ilyen mereven visszautasító ál-

laspontot. Ha már egyszer ott vannak a telepek lakói és ott vannak a telepek házai, ahová épültek, nem szabad engedni, hogy a víz kiöntse őket s összerombolja házaikat, nem szabad sorsukra hagyni a debreceni telepeket.

És itt kapcsolódik be még egy igen fontos szempont. Debrecen eddig nem építkezett, és semmi kilátás arra, hogy tíz év óta elmulasztott építkezési hiányokat helyreptólija. Ez a helyzet pe-

dig egy súlyos kötelességet ró a városra, hacsak nem akarja még kiáltóbbá tenni a lakásínséget: meg kell tennie mindent a meglevő házak épségben tartására, megvédésére. Ki épít ma új házat Debrecenben a telepek árvízrongálta házai helyett, ki ad hajlékot az árvízsuítottaknak? Ötven millió potom pénz ma Debrecen háztartásában, ötven milliót megér a telepek házainak használható állapotban épségben megtartása is.

A liberális ellenzék újra összehívhatja a Házat

Budapesti tudósítónk jelenti:

A politikai világ feszült érdeklődéssel tekint a nemzetgyűlés pénteki ülésére, amely viharos lefolyásnak ígérkezik, miután a liberális ellenzék és a szociáldemokrata párt éles támadásra készül a kormány ellen a budapesti lapok megjelenésének betöltése miatt. A Ház összehívását hír szerint Rupert Rezső, Peidl Gyula, Szilágyi Lajos indokolják meg, de valószínűen a fájvédők részéről is történik felszólalás. A nemzetgyűlés ülésének megkezdése előtt a liberális ellenzéki pártok együttes tanácskozásra ülnek össze és ez alkalommal állapodnak meg a temivalókról.

A kormánypart állásfoglalásáról ma hosszasan nyilatkozott Almássy László, az egységespart ügyvezető elnöke. A nyilatkozat szerint az egységespart természetesen mindenben helyesli a miniszterelnök intézkedéseit, a pénteki ülésen Bethlen részletesen kíván foglalkozni a sztrájk és a lapok beszűntetése kérdésével.

A kormánynak az a terve, hogy a pénteki ülésen a nemzetgyűlés bizonytalan időre újra elnapolja magát s az első ülést május 14-én tartanák meg. A liberális ellenzék és a szociáldemokrata párt azonban nem hajlandó belenyugodni a sérelmek ilyen módon való megkezelésébe, hanem tekintettel arra, hogy felfogása szerint — mint a lapok betöltése mutatja — a kormány a saját szempontjai érvényesítésére használja fel a parlamenti szünetet, a pénteki elnapolás után újra össze fogja hívni a nemzetgyűlést.

Ujabb tárgyalások a nyomdászsztrájk ügyében

Félhivatalos jelentés szerint a nyomdászsztrájk ügyében a helyzet változatlan.

Budapesti tudósítónk viszont úgy értesül, hogy a sztrájk ügyében ma délután újabb tárgyalások kezdődtek, amelyekről azonban egyik részről sem közöltek semmit a nyilvános-

sággal. Pénteken délután folytatják a tárgyalást a főnökegyesület helyiségében, amelyen Bethlen miniszterelnök felkérésére Vass József népielőléti miniszter is résztvesz. Az újabb tárgyalások a Budapesti Újságírók Egyesülete közbenjárása folytán indultak meg.

J. Smith Budapestben

Budapest, április 30. J. Smith, a Magyarországra kiküldött népszövetségi pénzügyi főbiztos, csütörtökön reggel érkezik Budapestre. Illetékes tényezők részéről minden előkészület megtörtént, hogy a főbiztos munkáját, a mennyire csak lehet, megkönnyítsék. A főbiztos hivatala a pénzügyminisztérium épületében lesz, ahol erre a célra megfelelően átalakították és berendezték azokat a helyiségeket, amelyek eddig részben Vargha Imre ál-

lantitkár rendelkezésére állottak, részben pedig használatlanok voltak. Ezek a helyiségek a pénzügyminisztérium első emeletén vannak: ablakai a Szentháromságtérre és az Országház-utca felé nyílnak. A főbiztos hivatala mintegy hét helyiségből áll. A főbiztos közvetlenül megérkezése után a Dumapalotában száll meg később azonban valamelyik magánpalotában rendeznek be számára lakosztályt. Szó van arról, hogy erre a célra a várbán bérelnek megfelelő helyiséget. Ebben a kérdésben azonban döntés még nem történt, mert megvárják, amíg a főbiztos maga határoz ebben az ügyben.

Jegyzések a Nemzeti Bank alaptökéjére

Az egész ország közvéleménye körében egyre fokozódó érdeklődés mutatkozik meg a Magyar Nemzeti Bank részvényjegyzése iránt. A pénzügyminisztériumban napok óta folytak a tanácskozások a jegyzés technikai keresztülvételéről. A gazdák körében igen nagy számban jelentkeznek az aláírók. Az eddigi jelentések szerint sokkal nagyobb a megértés az ügy iránt, mint amilyent reméltek.

A főtanács az elnökkel együtt 14 tagból fog állni. Egyik alnőknök Papp Elek, másik alnőknök Pranger Gyula, az Osztrák Magyar Bank volt vezérigazgatója, kívánják megnyerni. A főtanácsban megmaradó 11 hely betöltése a tervezet szerint ez: A gazdaérdekeltségek számára 4 hely, a pénzintézetek számára 3 hely, az ipari és kereskedelmi érdekeltségek részére pedig 2—2.

A kereskedelmi érdekvételek nagyszabású akciót indítottak, hogy a kereskedő társulat is kiverve részlet a jegybank részvényjegyzéséből.

Megjelent az aranyparitások lakbérrendelet

A hivatalos lap szerdai száma közli a kormánynak 3333—1924. M. E. sz. rendeletét a lakásügy ideiglenes rendezéséről.

A rendelet első része a szabad rendelkezési és szabadbérbeadási jogról intézkedik. A második rész a lakásügy közigazgatásának a bérlet változására vonatkozó eljárását szabályozza. A harmadik rész a lakásügy közigazgatás ellátására hivatott hatóságok szervezetét tárgyalja. A negyedik rész intézkedik a lakberek megállapításáról.

A bérek megállapítása

A törvény rendelkezései értelmében a bérek a szabadrendelkezési jog teljes helyreállításáig más megoldás hiányában az 1917. évi november hó 1. napján érvényesen kikötött évi tiszta bér aranyértékének 50 százalékán felül nem emelkedhetik. E törvény alkalmazásában alaphérek, amelyek alapján az esedékes bér kiszámítandó, azt az aranykorona értékének tekintett összeget kell venni, amely megfelel:

1. az 1917. évi november hó 1. napján érvényesen kikötött évi tiszta bér egy hétévesre eső részének, vagy a lakás, vagy egyéb helyiség ebben az időben verbe volt adva, vagy

2. az illető helyen (városrészben) hasonló lakásért vagy egyéb helyiségért az 1917. évi november 1. napján általában fizetett évi tiszta bér egy hétévesre eső részének, az esedékes bér pedig az alaphérek százalékszerűen megállapított hányada után papirkoronában fizetendő összeg.

Ennek kiszámításánál ugyanazt az átszámítási kulcsot kell alkalmazni, a melyet a pénzügyminiszter az egyenes adótartozások céljára arra a hónapra megállapít. Az alaphér arany-

korona értékű hányadának megfelelő esedékes bért a bérleti más megállapítás hiányában a hétévesre eső időnk napiig bezárólag köteles fizetni.

Az albérletbe adott

lakásrészek (szobák) bérét akár a jelenlegi, akár az új bérrel szemben nem lehet magasabb összegben megállapítani, annál az összegnél, amely az albérletbe adott által az egész lakásért fizetett tiszta bérből és annak járulékaiból, valamint pótlékaiból aránylagosan az albérletbe adott lakásrésze esik. A konyhának vagy fürdőszobának kizárólagos vagy közös használatra az albérletbeadás esetében az albérleti összeg nem lehet magasabb a lakás egy szobája után követelhető albérleti összeg felénél.

Ha a lakásrész butorhozottan adott albérletbe, butorhasználat címén az albérletbe adott lakásrésze eső bérösszegnek 100 százalékát lehet számítani.

Nagyobb utcai, vagy különös kényelemmel vagy fénvüzéssel berendezett szobák után a butorhasználati díjhoz még 20—50 százalékot számíthatnak fel, a világításért, fűtésért, mosásért az albérletbe adott külön díjazást követelhet. Ha a lakásrész több személynek adott albérletbe, úgy a butorhasználati díjnak, mint a takarításért és kiszolgálásért követelhető összegnek 20 százalékát számíthatja fel. — Ezek a szabályok az egész lakás albérletbeadására esetében is megfelelően alkalmazandó.

Karbantartási és helyreállítási munkálatok költségeiről:

A szabadrendelkezés alá nem eső épületekben és épületrészekben levő lakások és egyéb helyiségek bérleti a háztulajdosoktól, bárha bérbeadótól a bérlet helyiségben felmerülő olyan

karbantartási és helyreállítási munkálatok teljesítését sem követelhetik, a melyek a bérlo hibáitól kívül váltak szükségessé.

Közüzemeltetési költségek

A lakók érdekében akár a községi, akár más üzemek, akár a háztulajdonos által teljesített szolgáltatásokkal: vízszolgáltatás, csatornázás, személtulajdonos, keményseprés, póczegodörnyezés, stb. felmerülő költségeket a tulajdonos, bérbeadó köteles fizetni. A tulajdonost, bérbeadót terhelő eme költségek megterjesztésére az 1924. évi május hó 1-től kezdődőleg a bérlo az esedékes bérral egyidejűleg a bérterítés simulasztásának esetére megállapított jogkövetkezmények terhe alatt: 1. Budapesten az alább 3 százaléknak, 2. vidéki városokban és községekben, ahol csak vízvezeték van az alább 4 százaléknak, ahol pedig vízvezeték és csatornázás van az alább 5 százaléknak, 3. vízvezetékkel és csatornázással nem bíró más városokban az alább 2 százaléknak, más községekben pedig az alább 1 százaléknak megfelelő arany korona értékben számítandó összeget kötelesek a béren felül fizetni.

Kincstári haszonrészesedést

a bérlo a bérral együtt köteles megfizetni.

Házilügvélok és segédházilügvélok díjazása:

Bérlőházakban a bérlo a béren és járulékaival felül az esedékes két százalékat tartoznak megfizetni. Ha valamilyen házban különösen nagy bérterítés történt vagy hivatal van, a bíróság az üzlet vagy hivatal által kifizetett házmesterpénzt kerelmére megfelelően mérsékelheti.

Kapanyitáért tekintet nélkül a ki- vagy behozatalt személek számára esse 10—12 óráig 500, azután pedig 1000 koronát kell fizetni. A foglalkozásuknál fogva éjjeli munkát végző egyének éjféli után is 500 koronát fizetnek. A személtulajdonosok ki- és behozatalt bérházakban a lakás első szobájában után 1000 koronát, minden további szoba után 500—500 koronát kell fizetni.

A rendelet május 1-én lép életbe.

1 aranykorona 16.000 papirkorona

A hivatalos lap szerdái száma közli a pénzügyminiszter rendeletét az aranykorona értéknek az 1924. évi május havára való megállapítása tárgyában. A rendelet így szól:

Az aranykorona értékben fizetendő közszolgáltatásokra és más bérekre az 1924. évi május hónapban teljesített fizetések átszámításánál minden 16 ezer papirkorona 1 aranykorona értéknek számítandó.

Mennyi bért kell fizetni Debrecenben?

Ha valaki 1917 november 1-én évenként 1000 koronát, azaz negyedévenként 250 korona lakbért fizetett, akkor 1 aranykoronát 16000 papirkoronának számítva, 1924 május 1-én a következő béreket fogja fizetni:

Tiszta lakbér az 1917 november 1-i bérszázadnak, tehát 250 aranykoronának 7%-a 280000
25% kincstári részesedés 700000
5% közüzemeltetési költség 14000
2% házmesterpénz 5600
1% központj fűtés és liftkarbantartás 2800
Személtulajdonos és kihordás (ha a lakás 4 szobából áll) 13500
Összesen 385900 korona.

LEGSZEBB KALAPOK FRANK EDÉNÉL

Legszébb, legjobb és legolcsóbb szövetek FELDHEIM IMRE posztóházában, Kossuth-utca 6.

Lovász és Hock János amerikai cikke

Budapest, április 30. A Magyar Távirati Iroda jelent: Hock János és Lovász Márton ellen a budapesti kir. ügyészség a magyar állam és nemzet megbecsülése ellen elkövetett bűntett miatt emelt vádat, mert a Chicagóban megjelent Magyar Tribuna 1923. évi február havi egyik számában „Horthy a főgyilkos” és „Mozog a föld” című Hock János szerzésével cikk jelent meg, amelynek tartalma a magyar nemzet megbecsülését külföldön ki- sebbíti és lerontja, s ugyanezen számban jelent meg „Bethlen vállalkozása” címen Lovász Márton aláírásával egy cikk, amelynek ugyanilyen tartalma volt. A budapesti kir. ügyészség annak idején hirdetményileg idézte a

vádoltakat, de mivel azok nem jelentkeztek a vádlottak távollétében tartotta meg a főtörvényszék a kir. ügyészség, amely a vádlottak büntettségét megállapította. Az ügyész és a védő felelőssége folytán ma tárgyalta az ügyet a kir. ügyészség és a védelem által előterjesztett bizonyítási eljárásnak helyt adott, amennyiben elrendelte a Magyar Tribuna szerkesztőségének és kiadóhivatalának meghallgatását arra nézve, hogy a cikkeket tényleg a nevezettek írták-e. Lovász Márton védője a tábla tárgyalásán becsatlott egy levelet, amelynek tartalmából kitűnik az, hogy Lovász Márton a cikk szerzését nem vállalta.

Miszi Károly lett az új városi főügyész

Megszavazták a vásárpénztárt

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt közgyűlést tartott, amelyen a bizottsági tagok szokatlanul nagy számmal jelentek meg. Érdeklődés azonban csak a választások, a költségvetés és a vásárpénztár iránt mutatkozott, azután már csak 15—20 bizottsági tag létezett a teremben. Az előadók rendületlenül tárgyalták a 80 pontos tárgysorozatot, a városatvák túrelmetlenül feszengtek s Balogh István már sirizetni is kezdte: — Meniünk már haza kérem alászan! Végre fél 2 órakor Hadházy Zsigmond főispán általános megkönyvvelésére berekesztette a közgyűlést s az akkor már néhány óra lepadt bizottság sietve távozott.

A polgármesteri jelentésnél Bakóczy Gábor tette szavát a szepesi iparvasút ügyét s a cseréi közúti hidak rossz állapotát, Magoss György dr. polgármester orvoslást ígért.

Az olimpiászra

induló magyar atléták költségeire a közgyűlés elég szűkmárvan 1 millió koronát szavazott meg hozzájárulásként: a fő- és fogatirásai átalány megállapításának jogát pedig a tanácsra ruházták át.

A főügyész választás

Általános élelm közmozgás közt jelentette be Csóka Sámuel polgármester-helyettes főügyész, hogy a tiszti főügyészi állásra két pályázat érkezett be, a dr. Miszi Károlyé és dr. Thury Lászlóé. A főispán elrendelte a választási eljárást lefolytatását s a Versényi Tibor, Jóna István, Szankay F. Béla, gróf Degenfeld József, Nagy József és Stenfeld István tagokból álló jelölő bizottság első helyen dr. Miszit, második helyen dr. Thuryt jelölte. A szavazás két kiüldötténel történt, amelynek tagjai Nagy József, Csáky János és Somossy László, Gyarmathy István s Gereby György voltak s elég eszöndesen folyt le, csak dr. Miszi mellett korteskedett hangosan néhány amugy is kevésbé hallgató városatva a gazdák tömött pad-soraiban.

A szavazás eredményeként az első kiüldötténel leadott 68 szavazatból dr. Miszire 38, dr. Thuryra 30 esett, a másodiknál leadott 63 szavazatból dr. Miszi 48-at, dr. Thury 15-öt kapott. A 131 szavazatból dr. Miszire 86, dr. Thuryra 45 szavazat esett, tehát dr. Miszi Károlyt 11 szözlöbbséggel Debrecen város tiszti főügyészévé megválasztották.

A választás eredményét előzesszel fogadták, majd dr. Miszi Károly letette a hivatali esküt és rövid beszédben megköszönte a bizalmat. Hangoztatta, hogy ezt tíz évi működése után csak kis mértékben tekinti mi-

köde elismerésének s inkább előlegezett bizalomnak fogja fel, hogy még sokkal nagyobb és intenzívebb munkásságot fejtsen ki, végül leszögezte, hogy mint ennek a városnak szüldöttje, egyéb vágya nincs, minthogy Debrecennek hasznára lehessen.

A városi és egyházközeleti nyomdavidálat felügyelő bizottságának mandátuma július 30-ával megszűnik. A bizottság tagjai dr. Márk Endre, dr. Csűrös Ferenc, Schwarcz Vilmos, dr. Sz. Kun Béla, dr. Magoss György és Csóka Sámuel voltak, a tanács azt javasolta, hogy a bizottságot dr. Magoss György, dr. Csűrös Ferenc, Schwarcz Vilmos, dr. Sz. Kun Béla, dr. Miszi Károly és Csóka Sámuel tagokból alakítsák újjá. A főispánhoz szavazást kérvény nyújtottak be s erre elrendelték a szavazást. Leadtak 89 szavazatot, ebből dr. Csűrös Ferenc 89, dr. Sz. Kun Béla és dr. Magoss György 88—88, dr. Miszi Károly 86, Schwarcz Vilmos 76, dr. Tóth Emil 64, Csóka Sámuel 32, Márk Endre 6, Dávidházy Kálmán 2 és Cziffer Nándor 1 szavazatot kapott. A bizottság tagjaivá tehát az első hatot választották meg.

A vásárpénztár

A vásárpénztár ügyét dr. Vásáry István tanácsnok ismertette röviden, hivatkozva arra, hogy a dolog már közismert. Bejelentette, hogy az ajánlattevők, a Debreceni Első Takarékpénztár és a Magyar Szalámigvár R.-T. 5 százalékos kamattal mellet vállalták az intézmény föllállítását, a tanács azonban 3 százalékos javasol.

Markovics Elemér dr. a szerződésben nem látta kellőképp biztosítva a város érdekeit. A 75 éves koncesszióért a város a polgármester első kiüldötté szerint a bruttó bevétel 25 százalékát kapná, később kiderült, hogy a város az első 10 évben csak a beszedett díjak 15, azután 25 százalékát kapja. Ezért nem érdemes a városnak erről az értékes jogáról lemondania. Kifogásolta, hogy a részvénytársaságnak a koncesszió letelte után beérkező legkedvezőbb ajánlatot be kell mutatni, hogy a vízvezetékét bekapcsolhatia a vágóhídi kutba és javasolta, hogy a város és a részvénytársaság közti felmerülő peres ügyekben választott bíróság döntsön.

Freund Jenő dr. bele kívánja vétetni a szerződésbe, hogy a város és a vállalkozók közti létrejött szerződés köti a megalkandó részvénytársaságot is.

Eki József szerint a szerződés monopólium-jellegű, nyílt vásár 75 évig így nem lesz. Bármennyire megkötik is a társaságot, az csak vásárolni fog

saját részére is, mert strofimmal mindig akad.

Poroszlav László rámutat arra, hogy a vásárpénztár megnöveli a forgalmat; a szerződés különben is előnyös a városra.

Vásáry tanácsnok Freund dr. módosítását elfogadja. Eklivel szemben hangoztatta, hogy a vásár nem lesz zárt, csak arról van szó, hogy a város megbízottra ruházza vásártartási jogát. A különbség csak az, hogy a 4 és fél ezrelek díjat fizetni kell. Markovics dr. módosításai közül a választott bíróságra vonatkozott magáéva teszi.

Csáky Jánosnak az a nézete, hogy a vásárpénztár monopólium-jellegét nem lehet letagadni. A városnak magának is részt kellene venni az alapításban, hogy az óriási póvdelemből része legyen. Ha a strandfürdőre van pénz, erre is legyen.

A strandfürdő emlétsére általános zai keletkezett minden oldalon és a közbeszólások áradata indult meg; a nagy zajban Vásáry tanácsnok és Eki ingerületen intettek egymás felé. Az előklő főispán csak hosszas esengetéssel tudott viszonylagos csendet teremteni.

Csáky János végül rámutatott arra, hogy a Hortobágy bevételei harmadára vannak beállítva a költségvetésbe a várhatóan s így a városnak van pénze.

Markovics Elemér dr. módosításait lényegesnek tartja, mert a jog- és pénzügyi bizottságban keresztülterőszakolták az ügyet. A televisszaváltási jogot a város nem tudja majd gyakorolni, olyan arányban állapították meg az értékeket.

A bizottsági tagok ekkor már türelmetlenül kezdtek s követelték a szavazást. A tanács javaslatát az előadó által magáéva tett módosításokkal fogadták el.

Az iskolankivüli népművelési bizottság céljaira — különös tekintettel az analfabéták oktatására — 10 millió koronát szavaztak meg, a római katolikus főgimnáziumnak pedig 5 millió korona ítélti segélvt.

A köztisztviselők fizetésemelése

Mint illetékes helyről jelentik, a köztisztviselőknek május 1-én egyelőre az áprilisban élvezett fizetést és a februárban élvezett lakbért folyósítják. Holnap minisztertanács foglalkozik a tisztviselői illetmények megállapításával. Ezen fogják a lakásrendelet rendelkezéseire viszonyítva a lakbér felemelés kulcsát megállapítani.

Felhőszakadás négy halottal

Gyöngyös, április 30. Gyöngyös vidékén a minap felhőszakadás volt, amely nagy károkat okozott a környéken. A hegyekről hirtelen lefolyó víztömegek behatoltak Gyöngyöspete, Nagyrév, Apcz községekbe és a házakból magukkal ragadtak mindent, ami utjukba esett. Gyöngyöspeten eddig négy halottja van a viharok. Nagyrév határában igen nagy az okozott kár. Az utcákat elöntö víz butorokat és elpusztult állatokat sodor magával. Az egész vidék a pusztulás siralmas képét mutatja.

Leszállították a holland tisztviselők fizetését

Hága április 30. A felsőkamara elhatározta, hogy valamennyi állam hivatalnok fizetését leszállítják. Vilma királyné elsőnek mondott le cívilistája egy részéről.

A Margit-fürdő teljes üzemben nyitva van. Kedvezményes fürdőjegyek kaphatók.

Pácz Kálmán és Bagdi Gyula monstre bűnpöre

A hellegelő detektívgyilkos, Pácz Kálmán és bűntársa, Bagdi Gyula bűntényének tárgyalását a debreceni törvényszék holnap, május 1-én délelőtt 9 órakor kezdi meg. A tárgyalás, tekintve a bűnper hatalmas anyagát és a kihallgatásra megidézett tanúk nagy számát — *negyven tanút idéztek meg — három napig tart* és *előzetesen valószínűleg csak 4-én délelőtt kerül sor.*

A detektívgyilkos banditák ügyét Visky Sándor dr. tanácselnök tanácsa tárgyalja. A vádat Bod Kálmán kir. ügyész képviseli. A vádlottak védelmét Fényes Jenő dr. és Aczél Jenő dr. látják el.

A tárgyalóterembe, — tekintve a hetek óta megnyilvánuló nagy érdeklődést — *csak a törvényszéki elnök által kibocsátott belépő-jeggyel lehet belépni.* Belépő-jegyeket azonban csak igen korlátozott számban bocsátottak a nagyközönség rendelkezésére, úgy hogy ma már semmiképpen sem lehetett jegyet kapni a holnapi, első tárgyalási napra.

Nem lesz orosz — román háború

Budapest, április 30. Pár nap óta riasztó hírek terjedtek el a fővárosban arról, hogy Románia s Oroszország között a Besszarábiai kérdés miatt megkezdődtek az ellenségeskedések. Ebben az ügyben a román követség a következő információt adta:

— *Az orosz-román háborúról szülő híresztelések nemcsak nevetséges és minden alapot nélkülöző kitalációk, hanem egyáltalán olyan manőverek, amelyekkel egyesek mesterségesen nyugtalanságot igyekeznek kelteni.* Ezen körülmények között a román követség még arra sem hajlandó, hogy ezeket a füresz erejtő híreket hivatalos cáfolattal tüntesse ki. Hangsúlyozták illetékes helyen, hogy a *hamis hírek terjesztése mesterséges sajtókampány,* amelyet főként a szerb-csehi és bécsi lapok folytatnak s amelyeknek egyetlen célja, hogy a külföld előtt dokumentálják Oroszország háborús politikáját és ennek következtében Románia kritikus helyzetét.

Ma reggel a háborús hírekkel kapcsolatban már az a riasztó hír is elterjedt, hogy tegnap este Románia a magyar határon lezárta a személyforgalmat. Erre vonatkozóan a román követség kijelentette, hogy ez szintén légből kapott kitaláció. *A vizuok kiadása továbbra is a rendes mederben follik.*

Jugoszlávia elismerte a görög köztársaságot

Bégrad, április 30. Avala: A kormány utasítást adott az atheni jugos látv követnek, hogy közölje a görög kormányval, hogy Jugoszlávia a görög köztársaságot hivatalosan elismeri.

A dán szociálista kormány

Kopenhága, április 30. A miniszterelnök ma nyilatkozott programjáról. Kijelentette, hogy a kormány a szociáldemokraták börtönkerülvényét ki, ennek programja lesz a kormány munkásságának is célja.

Oreskovicsné gázzal mérgezte meg áldozatát

Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája tegnap délután tartotta meg az utabbi helyszíni szemlét a Váci-utcai rablógyilkosság ügyében Oreskovics Bogumilné lakásán. Az ügy szempontjából döntő fontosságú az a körülmény, hogy az országos főügyész és a törvényszéki orvosszakértő megállapította,

hogy *Haffensberg Irma halálát gázmérgezés okozta.* A vegyész ezt a véleményét a hullarészek megvizsgálására alapítja. A kir. ügyészség véleménye szerint *Oreskovicsné a gázesapot szándékosan hagyta nyitva.* A rejtélyes ügy részleteit még mindig homály fedi és további vizsgálat lesz hivatva világosságot deríteni az ügyben.

Nem vezeték le az árvizet a telepekről

Elvetette a közgyűlés a csatornák kitisztítására irányuló indítványt — 150 millióért 13 kutat furat a város

Debrecen város közgyűlése ma délelőtti végre letárgyalta a város 1924. évi költségvetését, melynek benyújtására a tanács először március 31-ig, majd április 30-ig nyert fölhatalmazást. A költségvetés egyes tételén keves módosítás történt, csak a közlekedés és közművek címén volt hosszabb vita Lencz Gézának a *telepek lakossága érdekében történt felszólalása* nyomán.

A költségvetést dr. Vargha Elemér tb. főigazgató mutatta be, elsőnek a **vállalatok költségvetését** ismertette. A fellépvő bizottság ezeket részleteiben nem tette vizsgálat tárgyává, mert az ellenőrzési jogot a zárszámadásnál gyakorolják.

A köztisztasági és fuvarozási vállalatnál

kovács- és patkolóműhely felállítását tartják szükségesnek; meggyőzés nélkül elfogadták a *téglavár, a nyomdavállalat, a szeszüzem és a hirdetés-vállalat* költségvetését. A *villamosítási vállalat* költségvetése arra épül, hogy 5 millió kilowatt villamos áramot és 15000 köbméter gázt termeljen. A gáznál 6 milliárd 769 millió fedezettel szemben 6 milliárd 815 millió a szűkséglet, a villanvált 11 milliárd 512

millióval szemben 11 milliárd 83 millió korona, úgy hogy a városi üzletet is tekintetbe véve *173 millió fölösleget vesznek számításba.* A *közgyűlés* a vállalatok költségvetéseit hozzászólás nélkül elfogadta.

A **háziönkénti költségvetését**, amely 4.694.449.571 korona hiányt mutat föl, általában szívesen hozzászólás nélkül elfogadták.

A részletes tárgyalás során az II. címmel — *földbírtok* — utasították a tanácsot a *vagyonteltár* sürgős elkészítésére; a III. címmel — *állattenyésztés* — a *törzsménes és törzsenyiva ápasztását* határozták el; a IV. címmel — *erdőgazdaság* — szükségesnek tartották, hogy a városi kertészet belvárosi felteherelésében árulja termelvényeit; az V. címmel — városi épületek — *teljének a honvédelmi minisztériumhoz, hogy az óriási értéket képviselő lakományok bérlet aranyparitásban, vagy legalább is a lakbérrendelet szerint álljanak meg.*

A VIII. címmel, amely a közlekedés és közművek költségvetését foglalja magában, kimondták, hogy a *közvilágításért és a hivatalok világításáért az önköltségi árat fizetik a világi- tási vállalatnak.*

Vizhiány és árvíz a telepeken

Lencz Géza szólalt föl ezután s hangoztatta, hogy a *külföldi lakosságról a költségvetésben egyáltalán nem történt gondoskodás.* Ezzel a tétellel szeretne egy minimális összeget beállítani érdekében, mert a *csatornák összeomlottak, az utcák víz alatt vannak s ivóvíze ma sincs a telepeken.* 1911 óta húzódik ez az ügy, amikor a tisztifőorvos a fenyegető kolerajárvány miatt szükségesnek tartotta a kutak furását, mert a *telepek lakói talárvízzel táplálkoznak.* Az ügy akkor elaludt s 1916-ban éledt fel újra, amikor a *tiszti főorvos megrázó jelentésben számolt be a telepek éremítő közegészségügyi állapotáról.* Ez a jelentés illik a mai viszonyokra is. Akkor 11 kut furását határozták el s 16000 koronát elő is teremtettek, de az ügy csak 1918-ban került ismét napirendre, amikor 12 kutat alkartak furatni. — 1923-ban már 13 kutra emelték fel ezt a számot, de *kei még ma sincs,* mert egy szabályrendelettel, amely szerint a kutak költségét a lakosság tartozik viselni, még ma sem hagvott jóvá a minisztérium. A telepek helyzete pedig kétségbeesítő.

a múlt heti felhőszakadás miatt kut és egyéb egyformán vízzé lett

azonok a helyeken, ahol a *gyermeknek azelőtt is magukkal kellett vinni az iskolába az ivóvizet* és azzal kereskedtek is. A telepi lakosság nem tudja, hogy egyeztesse ezt össze az *ötös fogattal,* mert a *telepek, ahol 120 — 150 ház összeomlott, a tüszű- és egyéb bacillusok miriádjai borsátik a város belső részére.*

Javasolta, hogy a költségvetésbe 13 kut furására 130 millió koronát állítsanak be, a csatornák és árkok kitisztítására pedig 50 millió koronát s irjanak fel a helyigminiszterhez a közművekről szóló szabályrendelet sürgős jóváhagyása iránt. (Helyeslés.)

Nyíri Ernő dr. kijelenti, hogy a város urait nem akarja megvédelmezni. *Félfeladások: Nem is kell! Ki támadta őket? Nem eről van szó!*

Nyíri dr. ingerülten követeli, hogy hagyják beszélni, aztán hangoztatta, hogy nemcsak a város keleti, hanem a nyugati oldalán fekvő telepekre is gondolni kell. Az indítványt elfogadta.

Magoss György dr. polgármester: A dolog nem a tanácson múlik; egy szabályrendelet kimondja, hogy a *költségvetés a telektulajdonosoknak kell viselni.* Előleg megszavazásuként nincs kifogása az indítványban javasolt összeg elfogadásá ellen, bár a telepesek engedély nélkül építkeztek.

Eklí József a kutak furatásához hozzájárul, de az árkok kitisztításához nem, mert szerinte a lakosok hibája, hogy az árvíz előtti őket. Az ő teltkére is ráengedték a vizet ennek ellenére 150 milliót javasol a kutak furására.

A kölsőség ép úgy adózik...

Freund Jenő dr. rámutatott arra, hogy ez két évtizedes kérdés s bármiképp intézkedik is a szabályrendelet, *lehetően elűni a telepi lakosságot a legprimívebb életszükséglettől, az ivóvíztől.* Ezzel a problémával egy súlyos szociális kérdést oldaniának meg, mert a *kölsőség ép úgy adózik,* mint a *belsőség és ezért érvényesülni kell az egyenlő elbánásnak.*

Lencz Géza ismételtén felhívta a figyelmet a csatornázás szükségességére és Csáky János is hangoztatta, hogy a *belső vízekelet levelező árkok kitisztításának terheit nem lehet egyedül a kölsőségekre hárítani.* Magoss György dr. polgármester és Eklí József v.

szont azzal érveltek, hogy a *kölsőség* ekeken engedély nélkül építkeztek s a vadvízekelet kötelesség ugyan levezetni, de a költségeket viselnie az ottani lakosságnak.

A terjedelmes vita után a *közgyűlés többsége Lencz Géza indítványát Eklí módosításával fogadta el,* vagyis kimondta, hogy

13 kutat furat 150 millió költséggel, de a csatornák és árkok kitisztításáról nem gondoskodik.

Lencz Géza kijelentette, hogy a *háziönkénti megfizetésbezi*

HIREK

— Lapunk legközelebbi száma a május 1-4 nyomdai munkaszünet miatt szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— Kenézy Gyula díszdoktorrá avatása. A debreceni tudományegyetem május hó 4-én délelőtti fél 12 órakor a ref. kollégium díszteremében ünnepi közgyűlést tart, amelyen dr. Kenézy Gyula egyetemi nyilvános rendes tanárt az egyetem honoris causa doktorává avatja.

A Nagypéntek megünneplése.

Debrecen város közgyűlése ma a református egyház átiratára elhatározta, hogy a Nagypéntek külső megünneplésére hivatalában mindenkor szünetet tart s a kereskedelmi és iparkamara útján a kereskedőket felkéri üzleteik zárvatartására, a kormányhoz pedig fölír az állami hivatalok nagypénteki szünete érdekében.

— Helfferich holttestét elhamvasztották. Mannheimból átvijtozzák: Helfferichnek és anyjának földi maradványait az itteni temetőben elhamvasztották.

— Dr. Révész Imre előadása. Május 2-án, pénteken délután 6 órakor a kollégium dísztermében a régi gyakorlatokhoz híven megtartja a Kálvinisták Templomgyűlésének hivatásos szakosztályi gyűlését. Ezen a gyűlésen mindig nagyfontosságú és a református közéletében érdeklődő dolgok nyernek megvilágítást, kiválóan képzett férfiak részéről. A jent jelzett időben és helyen dr. Révész Imre lekipásztor Vegyes házasság, Revverzálás címen tart előadást. Belépődíj nincs.

— Uj tb. városi ügyész. A főispán dr. Barna László ügyvédet tb városi ügyésszé kinevezte.

— Óriási bányarobbanás. Wenvoodból (Virginia) jelentik, hogy Vheebnó bányában történt robbanás első 27 halottját felszínre hozták. Semmi remény nincsen arra hogy az a 114 embert, aki még a bányában van, megmenhessék.

— A május 3-tól—6-ig tartó csipke-és hímzéskiállítás. A református főgimnázium tornateremében már megkezdte Szmik Angel budapesti igazgató-főmérnök a szombaton megnyituló csipke-és hímzéskiállítás hatalmas anyagának rendezését a páratlan érdekességű kiállítást szombaton délelőtti 10 órakor nyitják meg ünnepélyes keretek között.

— Levágott emberje egy csomagban. Berlinből táviratozzák: Egy innen elindult vonat másodosztályú fiúkéjében tegnap egy hólyg egy csomagot talált, amelyben egy levágott emberi fej volt. A testrészen földmaradványok voltak. A szemekben és a fülekben falevelek voltak elhelyezve. A rendőrség megindította az eljárás a rejtélyes bűnügy felderítésére. — A városi közgyűlés fölírta a kormányhoz, hogy va debreceni egyetemen lehetőleg még az idén állítsa fel a gyógyszerészi tanfolyamot. — A kormányhoz, hogy a debreceni dasági középiskolának még az ősszel való lécsítése érdekében s megbizták a tanácsot, hogy készíttessék el az iskola tantermet.

Kifogástalanul fest, mos, tisztít Hrabéczy Széchenyi-u. 18.

SOÓS ANDRÁS uriszabó
a volt Soós és Társai cég vezetője
uj üzletét a Kereskedelmi és Iparkamara épületében, Verbőczy-u. 2., nyitotta meg.

Kalapok Fehérneműek
a legelőbbiben beszerezhetők
Werner Sándor uridivat üzletében
Plac-útea 72. szám.

A testnevelési bizottság tagjai.
A törvényhatósági testnevelési bizottságba a városi közgyűlés dr. Sz. Kum Bélát, dr. Csűrös Ferencet, dr. Radó Rezsőt, Steinfeld István, dr. Vásáry Istvánt és Zöld Józsefet választotta meg.

Cserkész-táborozás. A debreceni ref. tanítóképző intézet 167. sz. „Törökvis” cserkészcsapata április hó 24-ől 29-ig Tiszalókon táborozott. A jól fegyvelzett csapat üdönység volt a falu népe előtt s a vasárnap délutáni látogatónapon meg is látogatta a tábort a falu aprajánagyvia. Megtetszett a cserkész-gondolat, de maguk a cserkészfiúk is mindenkinek s ezt kifejezésre juttatták a sok jó tevével, szalmával s tojással, amit minden kérés nélkül a táborba hoztak. Nem egyszer hangoztatták az emberek. „Igy kellett volna a fiálságot ezelőt is nevelni”. A fiúk a szeszélyes idő dacára is úgy éjtel, mint nappal helytálltak az árvízről fenyegetett kis szigetben s a legjobb egészségben sokat tanulva, megéledve tértek haza.

Nyolcezerszeres a bérkocsitárlia. A bérkocsi fuvardíjtelekét a mai városi közgyűlés a békebeli nyolcezerszeresére emelte föl s ártírt az államrendőrséghez, hogy a bérkocsisokat fokozottan ellenőrizze.

Felszabadították a szénárakat. Az OKAB elnöke a hazai szénre megállapított hájékoztató árakat hatályon kívül helyezte és a szénárakat szabaddá tette. Az árak alakulását azonban továbbra is figyelemmel kíséri. Ez a rendelt május 1-én lép életbe.

A megszökött tőzsedebizománnyos. Budapesti tudósítók jelentik: Bellanovics Viktor özsdetisztviselő feljelentette a szökésben levő Weisz Emil tőzsedebizománnyosát és fiát 14 millió korona értékű értékpapír elcsikasztása miatt.

TÜKÖRGYÁRTÁS, üvegcsiszolás, régi tükrök újáonítése Sipkovits Béla Szív-utca 14—15. Telefon 356.

Bihari Zsigmond posztóruháza
TAVASZI és nyári divatlapok
óriási választékban kaphatók Hegedűs és Sándor rt. könyvkereskedésében.

Ha reumás, használjon iszapot a Margit-fürdőben.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

2 drb. iókarban levő fürdőkádhoz való gázkályhát megvételre keresek. — Cim a kiadóban.

MŰSOR:
PÉNTEK—SZOMBAT: Mézeskalács.

A Timár Ila matiné

Timár Ila bucsuztatására, — mielőtt a debreceni közönség kedves primadonnája elindulna tájra üdülésére, ami teljes felgyógyulásához feltétlenül szükséges, — május 4-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a színházban nagyszabású matiné rendeznek a Csokonai-színház tagjai. A matiné iránt különben igen nagy az érdeklődés a színházi közönség körében. A jegyek vásárlása a színházi pénztárnál már elővételben megindult.

HERCZEG ANNA

modellházába Piac-u. 41.

A tavaszi újdonságok megérkeztek:

Női felöltők, Kosztümök,

Ruhák, Harisnyák

minden színben.

**Legszebb Legjobb
Legalcsóbb**

férfiruhaszövetek
csak
Feldheim Dezsőnél
(Piac-u. 67.) szerezhetők be.

KÖZGAZDASÁG

1924. április 30-án, szerdán
100 takarékkorona = 125 papirkorona

Gyengébb tőzsde, élénkebb tőzsde

Budapest, április 30.

A mai tőzsdén az irányzat gyengében alakult, a forgalom ennek megfelelően szintén csekélyebb volt. A gyenge irányzat hatása alatt lassu árlemorzsolódás kezdődött, amely különösen, a tőzsde második felében egészen 5 százaléki terjedő árvesztéseget eredményezett. Az árlemorzsolódási nagyban támogatta a kontremín és az a körülmény hogy exekuciós eladások kezdődtek. Zárlat felé kedvező bécsi hírekre vásárolni kezdtek s így az árvesztések kis része megtérült, végeredményben a piacon az árak részben tartottak maradtak, részben pedig 3—4 százalékos veszteséget szenvedtek. A pénzpiac szintén csekélyebb a forgalom, a koszt-pézt hivatalosan 1—1.25 százalékos volt.

Záróárfolyamok ezer koronákban:

Bankok:

Angol-Magyar 70, Hazai 269, Magyar hitel 670, Jelzálog 185, Leszámitoló 97, Olasz 24, Osztrák hitel 224, Lloyd 15, W. Bank V. 165, B.-agrár 72, Földhitel 435, Hermes 62, Ingatlan 255, Cseh 32, Forgalmi 54, Német 50, Közp. jelz. 14, Városi 12.5, Merkur 19, Nemzeti 42, Keresk. bank 1505, Amerikai 16.25.

Takarékpénztárak:

Belvárosi 34, Egy. Föv. 214, Ált. Takp. 186, Moktár 218, Pesti 4870.

Malmok:

Back 70, B.-miskolci 152, Concordia 53, Budapesti 155, Gizella 65, Hungária 125, Vik ória 245, Transdanubia 73.

Bányák és téglagyárak:

Aszfalt és kátrány 37, Bauxit 500, Beocsini 1275, Borsodi 182, Szászvári 435, Kohó 580, István 51, Drasche 390, Magnesit 2425, Aszfalt 70, Kőszén 3450, Móri 45, Nagybátányi 202, Salgó 725, Urikányi 950, Csepeli 35.

Nyomdák:

Athenaeum 205, Franklin 133, Globus 50, Kinossy 12, Pallas 208, Rigler 113, Stephaneum 11, Ujságüzem 12.

Vasművek és géogyárak:

Csáky 21, Fegyver 1315, Ganz-Danub. 3640, Ganz Vill. 1800, Hoffherr 182, Kaszab 40, Kühne 62, Láng 180, Lipták 14, Acél 310, Lámpa 225, Mérleg 29, Motor 41.5, Olom 28, Vegyipari 32, Wagon 98, Rima 140, Rósemann 76, Rothmüller 18, Schlick 92, Schuller 53, Teudlofi 105, Vulkán 120, Wörner 27.

Fajpári vállalatok:

Merkuria 5.75, Fornér 20.5, Guttmann 440, Hazai fa 210, Lignum 105, Hitelfa 41, Lloyd 125, Malomsoky 11, Nemzei 480, Lichtig 7.5, Ofa 562, Rézbányai 140, Nasic 2500, Viktória butor 8, Zabolai 152, Zentai 180.

Közlekedési vállalatok:

Adria 1620, Atlantica 43, Levante 298, MFTR 390, Közúti 36, Városi 55.

Déli 93, Nova 180, Államvasut 605, Trószli 112.

Különféle vállalatok:

Cukor 3275, Georgia 573, Mezőh. cukor 269, Summer 2900, Ocean 36, Cinner 12.5, Szalámi 41, Halkeresk. 26.5, Izzó 660, Just 7.5, Kőszén 780, Auer 480, Phöbus 44, Olai 112, Pannonia sör 17.5, Temesi sör 230, Baróti szesz 8, Részv. 230, Temesi szesz 250, Gschwindt 195, Krausz 62, Jura 190, Kender 90, Szeg. Kend. 510, Gyapjúmosó 62, Szöv. és kötő 34, Goldberger 143, Karton 67, Pamut 315, Spódium 233, Flóra 115, Szikra 70, Vander 32, Danica 160, Klein 8.5, Klotz 90, Török 26, Dorogi 24, Felten 925, Gummi 430, Telefon 200, Bóni 97, Brassói 390, Papir 42, Hangya 34, Star 30, Östermelő 300.

Az utótőzsdén

az irányzat megszilárdult. A koszt-pézt 1 százalékos. Tárokoztató ártolyamok ezer koronákban: Magyar hitel 687, Osztr. hitel 225—227, Keresk. bank 1125, Levante 300, Georgia 578, Schlick 69, Mezőh. cukor 470, Német 440, Nova 182.5, Államvasut 610, Olasz bank 24.5, Leszámitoló 98, Jelz. 192, Salgó 725, Hazai bank 273, Rima 140, Kőszén 3500, Egyes Föv. 212, Pesti hazai 5030, Pallas 225.

Zürichi zárlat

Páris 3620, London 2459, Newyork 560, Brüsszel 3075, Milano 2510, Hollandia 210, Berlin 132.5, Bécs 79, Szófia 410, Prága 1643.75, BUDAPEST 72.5, Bukarest 290, Belgrád 702.5.

332.500 korona a buza

A mai terménytőzsdén az irányzat valamivel barátságosabb volt, az árak azonban nem emelkedtek. A zab és a tengeri árát leemelték, míg a búzánál az alacsonyabb árjegyzés csak az árfolyamesszültség növelésére szolgált.

Hivatalos árak ezer koronákban: 76 kilós tiszavidéki buza 320—325, egyéb 317.5—322.5, 79 kilós tiszavidéki 327.5—332.5, egyéb 325—330, rozs 282.5—285, takarmánvárna 270—280, sörárpa 300—320, zab 287.5—292.5, tengeri 245—250, korpá 210—215, egyebek változatlanok.

Ferencvárosi sertés vásár. Nyitvársári maradvány 512, érkezett 427, eladott 120. Árak: könnyű 20—23000, nehéz 21—23600. Zártvásáron nem volt üzele.

A devizaközpont árfolyamai

Napoleon	302000.—	—
Belgrád, dinár	1060.—	1090.—
Brüsszel, b. frank	4640.—	4780.—
Amst., holl. irat	31700.—	32600.—
Bukarest, lei	430.—	450.—
Kopenh. dán kor.	14300.—	14700.—
Kriszt., nor. kor.	11700.—	12050.—
London	371300.—	381300.—
Milano, lira	3790.—	3900.—
Páris, fr. frank	5460.—	5620.—
Prága, szokol	2480.—	2550.—
Stockh., sv. kor.	22300.—	22950.—
Zürich sv. frank	15100.—	15500.—
Bécs, osztr. kor.	1.1925	1.245
Szófia, leva	615.—	635.—
Newyork, dollár	84500.—	86900.—

NYILTTÉR

Dr. Springer Mór ügyvéd urak
Nyiregyháza.

Kedves Mórca!

Ön a „Debreczeni Független Ujság” ápr. hó 30-i számában teljesen tudatosan és zsonglórosan egy nyiltteri hirdetést tett közzé, mely után ismerőseim könnyen az íhetheték, hogy én a springermóric-féle kaliberil emberek kardja mellé nem merek kiállani. Hogy kedves ismerőseim teljesen tájékozva legyenek ezen ügyről, szükségesnek tartom az idevonatkozó levelek eredeti másolatát is a közönség előtt ismertetni. — F. hó 23-án a következő levelet intéztem Önhöz:

Tek. dr. Springer Mór ügyvéd urak
Nyiregyháza.

Vettem f. hó 23-án kelt levelét és az abban közölt sértésekre nézve igen szerettem volna személyesen esattantós váltással szolgálni. Ön azonban mint ügyvéd ember jól tudhatja, hogy törvényeink az önbíráskodást tiltják. Soraira észrevételeim a következők:

1. Nem igaz, hogy a László urnak elküldött levelen neven nincsen rajta. Az egész levél, alul a neven is írógéppel lett írva: a másolat meg van róla.

2. A kérdéses levél minden egyes pontját bizonyítom! fogom részint a a kezem között levő levelekkel, részint B. J. ur és felesége hiteles vallomásaikkal.

3. Nem akartam egy ilyen kényes természetű ügyet a nagy nyilvánosság elé vinni, de levele felváltán erre kényszerítve lettem, s egyben közlöm, hogy Ön ellen mai napon ügyvédem dr. Miklós Arany ur által megtettem a feljelentést becsültsérsértés miatt. A bírósághoz felsorakoztatam majd egy a kezem között levő írásbeli vallomásokot, mint az elő tanukat, s ez alkalommal majd a bíróság fogja eldönteni, hogy ki hazudott, én-e vagy Ön? Várjuk ezt be.

Delikát Imre.

Ezen levélre f. hó 24-én Ön segédeit küldötte hozzám, mire én a következő levelet intéztem Önhöz:

1924 ápr. hó 25.
delelőtt 9 órakor.

Tek. dr. Springer Mór ügyvéd urak
Nyiregyháza.

Tegnap délután fél 6 órakor megjelent nálam két ur, akik az Ön nevében elégtételt kértek tőlem: hogy milyen címem, nem tudom, ert tudommal Ön sértett meg engem és nem én Önt. A megjelent uraknak mindennemű elégtétel adását kategorikusan megtagadtam, mert amint már Önök is megírták, az ügyet bíróság elé vittem, s ott rágalmazás és becsültsérsértés miatt feljelenttem.

Jómagam is elégtételt akartam kérni Öntől amellet, hogy bepereltem: de ügyvédem határozott utasítására ettől elállottam, mert beláttam az a körülményt, hogy vagy lovagiasz utra terlem az ügyet s akkor nem áll módomban Önt a bíróság elé állítani, vagy pedig törvényes uton veszek magamnak elégtételt, ez esetben pedig további eljárásnak nincs helye.

Tudom nagyon jól, hogy Önök igen kellemetlen ezen ügynek a bíróság előtt való pertraktálása, de viszont magam pedig erre igen magy sulyt helyezek. Könnyen lehetséges, hogy ezek után Ön és esetleg mások előtt olyan színezete lehet a dolognak, mintha én nem mernék Önnel kardra kiállani. *Minután ennek még a látszatát is kerülni akarom, ez alkalommal kötelezőleg kijelentem a következőket: Amint a bíróság ezen ügyet véglegesen letárgyalta, mindenkor rendelkezésére állok, s amennyiben megbízottai nálam jelentkeznek, kihívását elfogadom.*

Delikát Imre.

Kedves fiskális ur! Ez a levél fontos és hozzátartozik a nagyközönség véleménye elé! Miért hallgatta ezt el? Isten vele, Mórca!
Debreczen, 1924 április hó 30-án.

Delikát Imre.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

85 ezer koronán...
100 ezer koronán...
120 ezer koronán...

Gyermekbörce...
Börcepök, női...
Baby-cipők...

Vászoncipő...
Schäfer...
Vidékre utánvétel...

Ha k...
Neulán...
dusan fels...

Erz...
Te...

A Kefegy...
hó 4 ik napján...
Debreczenbe...

1. Az igaz...
bizot ság...
2. Határoz...

credmőny...
3. Határoz...
ságnak és...

adandó fel...
4. A feüg...
megváltás...

5. Éset egy...
Kivonat az...
§-hoi.

„Szavazati...
részvényese...
részvényeiket...

előtt 2 nappal...
nál letezik.”

Ócska...
Hegedűs...
Piac-u. 41.

H...
Ór...
Me...

APRÓ HIRDETÉSEK

VÉTEL

Klein Béla

ócskavas-, fém- és nyers-
terménykereskedő.
Vásártéri állomás mögött

Telefon 6—28.

Fizet:

Esontért különként
700 koronát.
Kovácsolt vasért
700 koronát.
Kályhaöntvényért
1000 koronát.
Gépjárművénnyért
1500 koronát.

Két drb. jó állapotban
levő fűrdőkádhoz való

gáz kályhát megvételre keresek.

Cím a kiadóhivatalban.

Veszek

butorokat, diványokat,
matracokat, szőrt, afrikot.
Széchenyi-utca 8.

ELADÁS

Kalaplack

minden színben meg-
szokott olcsón árban
vásárolható Stern
festéküzletében Piac-u.
110., Bikával szemben.

Botoncserep

kiváló tartós, gazdasá-
gos, valamint cement-
lapok, butorok,
valódi

aszbeszpala,

folyamkavics és homok
legolcsóbban beszere-
hető Krausz Albert
cementárugyárban
Debreczen, Kishegyesi-
ut 2. Kísállomás mellett.
Telefon 307.

Hálóok,

ebédlők és mindenféle
butorokat legolcsóbban
Hausner Simonffy-utca
2/c. bérházi butorüzle-
tében szerezheti be.

Száraz tűzifa

hasábos és felvágott, —
retorta faszén és kőszén
állandón legolcsóbban
kapható Grünfeldnél, —
Csapó-utca 16.

Tűzifa, mész,

cserép, téglák és minden-
féle építkezési anyagok
kicsinyben is Kemény-
nél, Deák Ferenc-u. 24.

Még mindig
legjobb!
legszebb!

és
legolcsóbb!
férfi ruha

szövetek

Weisz Ignác

Piac-u. 73. szerezhető be.
Feltöltő és nadrág szövetek
nagy választékban.

„Köszönet”

cséplőgéptulajdonosok-
nak buzáért, téglagyá-
rosoknak tégláért, mafo-
tulajdonosoknak liszt
vagy korpaért előnyös
feltételek mellett, pon-
tosan, több köszönbánya
képviseletében szállít
Pollák Zsigmond, Deb-
reczen.

Építkezési anyagok,

portlandcement, fedél-
lemez, cementlap, kut-
gyűrűk, betonkavics és
folyamhomok legolcsó-
bban kapható Lukács
Vilmos és Testvére
cementárugyárban,
Károly Ferencz József ut
2. Margit-fürdő mellett.
Városi iroda Hatvan-
utca 7. Telefon 308.

Elszakíthatatlan munkásingek!

Iparosok! Munkások
Legolcsóbban a Révész
árúházban Csapó-utca
21. sz. alatt szerezhetik be.
Színes munkásing 39,000 K
Lábravaló 30,000 K
1 méter l. karton 22,000 K
Viszonteladónak árengedmény!

Kész hencserek

plüss szövet, bőrvász-
on diványok, afrik, lószőr
matracok, bőrgarnitúrák
készen Debreczenszky
kárpitónál, Halköz 8.
Javításokat jutányosan
készítik.

Bészler és Dávid

vaskereskedés
a Kossuth-szobor mel-
lett. Tulajdonos Dávid
Jakab.

Legszebb

antik bőr gobelin garni-
lurák, szalonnák, hen-
aserek, matracok, ebéd-
lők, hálóok nagy választékban Szántó kárpitó-
nál. Üzlet; színház-
járó, műhely: Zugó-
utca.

„Lábatlani

portlandcement”

az Egyesült Téglák és
Cementgyár Rt. képvise-
letében gyári árban 8
napon belül pontosan
szállít Pollák Zsigmond
Debreczen.

Eladó

topolyaháló, ebédlő,
garderobszekrény, hen-
cser, redőnyös íróasztal,
Schöberl-ágy, férfi-
garnitúra, több butorok,
Széchenyi-utca 8.

Kész hencserek,

plüss-, szövet-, bőrvá-
szon diványok, afrik,
lőszőr matracok, bő-
garnitúrák, ebédlő szé-
kek készen Préz kár-
pitónál, Hatvan-u. 41.
Telefon hívó 12—33. Ja-
vításokat jutányosan ké-
szítik.

KERESLET

Butorozott
udvari szoba május 1-től
iszr. urnak kiadó. Cím a
kiadóhivatalban.

Ügyes

kiszolgáló és egy irodista
kiszasszony keresetlik.
Lindenfeld, Dégenfeld-
tér 7.

Technológiail

rajz szerint szabni tani-
tok. Tanítványok ré-
szökre is dolgozhatnak.
Készítik mindenféle női
ruhát uri háznál is.
Jezerniczky, Baross-
utca 26.

Szép

írású szakképzett köny-
velő óra-könyvelést vál-
lal. Cím a kiadóhivatal-
ban.

VEGYES

Palinkalövő ástók,
mosó- és cserutók ké-
szen legolcsóbban Mán-
doki rézművesnél, Arany
János-utca 13. sz. Jecska
vöröszövet napi áron
vesz. Tanuló felvesz.

Rába

szekérkerek

vasalva elpusztíthatatlanok
Riesz Henrik kocsigyár
Debreczen, Hatvan-utca.

Telefonok,

villamos csengők, villa-
mos orvosi műszerek,
delejtgyújtók, fesszűrő-
ket, legkomplikáltabb
műszereket, gépeket
gyárt, javít, vesz, elad,
csérel. Villamos anya-
gok, gépek, izzóámpák
a legolcsóbb napiárban
Földvárinnál, Debreczeni
I. Elektrotechnikai Gyár.
Széchenyi-u. 55. Tele-
fon 168.

Képkerepezést,

épületüvegezést
jutányosan vállal
Hampel Jenő

épületüvegezési és kép-
keretezési vállalat Deb-
reczen, Rákóczi-utca 8.

Uri- és

egyenruhaszabó.

Divatos angol szövetek
és egyenruházati felsze-
relések raktára. Szírek
András, Szent Anna-
utca 1.

Hölgyek figyelmébe!!

A legújabb divatkalap-
modellek megérkeztek
M. Nagy Mihály kalap-
üzletében Péterfia-u. 8.
Női és férfi kalapok ala-
kítását szakszerűen esz-
közlöm.

Villamos

berendezést, motor és
csengő berendezéseket,
csillár átalakításokat, ja-
vításokat legolcsóbban
készít Villamosági
Vállalat Fanta Ernő,
Csapó-utca 11. szám.

Debreczeni Üvegcsi-

szelő Tükörárugyár
Rothmann Adolf
Debreczen, Csapó utca
19. Telefon 1301. Készít
mindenféle tüköröntést
és csiszolást.

Lapkihordó

asszonyt
felvesz

a
DEBRECZENI
FÜGGETLEN ÚJSÁG
kiadóhivatala.

Villamos
csengő berendezését jót-
állással készíti és javítja
az Elekra villamosági
vállalat, Hatvan-utca 2,
Telefon 895.

Fülöp Miklós
vizvezeték-szerelő és
bádogosmester. Csapó-
utca 3. Telefon 917.

Irógépeket,
varrógépeket javít és
mindenféle műszerész
munkát vállal Mecha-
nikai műhely, Csapó-
utca 19., az udvarban.

Vizvezeték,

csatornázás, központi
fűtés és fürdőberende-
zési munkákat, valamint
a szakmába vágó
javításokat szakszerűen
készít Gyenes, Arany
János-utca 27. sz. Tele-
fon 9—37. Ugyanott tan-
ulók felvételnek.

Vizvezeték-szerelő
munkát szakszerűen ké-
szít Fülöp Miklós,
Csapó-utca 3. Telefon
917.

„Szikrában”

olcsón rajzolunk, hime-
zünk, monogramozunk
kelengye fehérneműt,
ágyterítőket, függönyö-
ket. Varrunk csino-
leányka ruhákat; hor-
goluunk szép jumpereket,
sport kosztümöt és Babi
ruhákat. Raktárunkon
állandón nagy választék.

Kézimunkaüzlet

Piac-utca 77. szám

Tricikli

jókarban vagy ja-
vitható állapotban
megvételre keres-
tetik. Cím a kiadóban.

Sodrony,

ágybetét

legjobb minőséget ké-
szít Neumann, Péter fia-
utca 19.

**LŐSZERSZÁMVERETEK,
BUTORVERETEK,
ÉPÜLETVASALÁSOK**
BÉSZLER LAJOSNÁL, Széchenyi-u. 2.

Neuman József
Er-kó
cipőárúháza Piac-utca 75.
Női-, férfi-, gyermekcipők és
szandálok nagy választékban.

Merinó Posztókereskedelmi Rt.
lerakata Piac-utca 49.
Tavaszi ujdonságok megérkeztek.
Legnagyobb választék férfiszövet különlegességekben.
Kamgarn, Burberry
frack és smoking kelmékben,
kabát lüszterek. Szolid szabott árak.

Nagyterem
egyedülálló
berendezéssel
kényelmes
jómenetelű fűszerüzlet
lakással azonnal átadó.
Cím: Özv. Friedmann Éliásné Büdsszentmihály.

Nem hirdet, hanem!! SZABÓ ÉS ZENGEVALD
árut olcsón ad!! rőtös- és rövidáru üzlete
SZENT ANNA-UTCA 3.
Harisnyák, keztyűk megérkeztek!

KEZTYŰK, glacé, svéd, nappa és szarvas-
bőrből, valamint a szővött
SCHÖN SÁNDOR keztyűk a legújabb divat
szerint óriási választékban
Debreczen, Piac-utca 14. (Csapó-utca sarok.)

Utcai és alkalmi ruhák
festője és vegytisztítója
BIRÓ
Arany Bika. :: :: Mozi-bejárat.

Elsőrendű berlini
sapkakészítés. — Min-
dennemű civil sapkák,
gépelt kalapok legszebb
kivitelben készülnek. —
Finom sapkák készen is
kaphatók. — Wallerstein
Antal sapkakészítő —
Széchenyi-utca 16., ke-
resztépfület.

Miktra
elektrotechnikai vállalat
Cégtulajdonos Gold Sán-
dor. — Villanyvilágítás,
motorok, csengőberende-
zéseket, javításokat leg-
jutányosabban készít. —
Debreczen, Hatvan-utca
2., I. em. Telefon : 895.

Kun József
kés- és műszerműves,
Széchenyi-utca 1.

Menekült órák
szakszerűen, meglepő
olcsón vállal
javításokat.
Rákóczi-utca 36. sz.